

Delårsuppföljning mars 2023

Innehållsförteckning

1 Sammanfattning	3
2 Driftredovisning och resultaträkning	5
3 Investeringsredovisning.....	9
4 Finansiering.....	13
5 Exploateringsredovisning	14

1 Sammanfattning

Inledning

Enligt kommunens ekonomistyrprinciper ska nämnderna lämna uppföljning av ekonomin per mars med en prognos för året till kommunfullmäktige.

Kommunfullmäktige har tilldelat nämnderna budgetramar inom vilka nämnderna ska bedriva verksamhet mot uppsatta mål. Prognosen baseras på siffror per den 31 mars, beräkningar samt kända förändringar inom verksamheterna. Vid ett negativt resultat ska nämnderna redogöra för vilka åtgärder som behöver vidtas för att hålla ekonomin inom de ramar som fullmäktige beslutat.

Prognos för årets resultat

Årets resultat, mkr	Bokslut 2022	Budget 2023	Prognos helår 2023	Avvikelse budget/prognos
Nämndernas nettokostnad	-1 417,6	-1 420,3	-1 452,6	-32,3
Taxefinansierad verksamhet VA/Avfall	-0,4	0,0	-5,1	-5,1
Pensioner, upplupna lönekostnader, övr gem	-1,7	-15,1	-11,1	4,0
Reavinster och exploatering	68,1	0,0	49,4	49,4
Skatteintäkter, utjämning och generella statsbidrag	1 414,9	1 477,4	1 467,2	-10,1
Finansnetto	-8,1	-41,1	-46,1	-5,0
Årets resultat	55,1	0,8	1,7	0,9
Avgår reavinster och exploatering	-68,1	0,0	-49,4	-49,4
Avgår VA- verksamhet	0,0	0,0	5,1	5,1
Årets resultat exklusive realisationsvinster och exploatering	-12,9	0,8	-42,6	-43,4
<i>Årets resultat exklusive realisationsvinster och exploatering, som andel av skattenetto</i>	<i>-0,9 %</i>	<i>0,1 %</i>	<i>-2,9 %</i>	

Årets resultat

Prognosen för Håbo kommuns resultat är positivt och visar på ett överskott om 1,7 miljoner kronor. Resultatet exklusive VA-verksamheten prognostiseras till 6,8 miljoner kronor. Det innebär därmed att balanskravet kan nås.

Årets resultat exklusive realisationsvinster och exploatering

Prognosen för årets resultat exklusive reavinster och exploatering är negativt, -42,6 miljoner kronor. Det motsvarar ett resultat på -2,9 % av skattenettet.

Analys

Det prognostiserade resultatet är 43,4 miljoner kronor sämre än budgeterat resultat.

Orsaken till det försämrade resultatet är främst nämndernas prognostiserade underskott med 32,3 miljoner kronor. Det är två nämnder som redovisar ett underskott som påverkar att det finansiella målet inte uppfylls. Det innebär att nämnderna är skyldiga att vidta åtgärder för att återställa en budget i balans för verksamhetsåret.

Kommunstyrelsen beslutade 2022-11-28 (KS§323 dnr 2022/01600) att nämnderna ska inkomma med en handlingsplan, redovisa handlingsplanen och dess effekt till kommunstyrelsen. Handlingsplanen ingår i nämndernas rapport för delårsuppföljning för mars och redovisas därmed till kommunstyrelsen i samband med delårsuppföljningen.

Barn- och utbildningsförvaltningen prognosticerar ett underskott om 26,2 miljoner kronor. Det är inom förskola, fritidshem och grundskola samt skolskjutsar. Det finns framtaget åtgärder för motsvarande 11 miljoner kronor.

Vård- och omsorgsförvaltningen prognosticerar ett underskott om 14,7 miljoner kronor. Även där finns åtgärder presenterade. Prognosen är osäker på grund av att en förvaltning har delats i två vilket försvårat kvalitetssäkringen i prognosen.

En annan orsak till att det finansiella målet inte nås är på grund av att kommunen har lägre skatte- och statsbidragsintäkter med 10,1 miljoner kronor. Lägre skatte- och statsbidragsintäkter och utjämning är beroende av demografiska parametrar samt strukturella kostnadsskillnader mellan landets kommuner.

Finansnettot är negativt och visar på ett underskott om 5 miljoner vilket beror på ökade räntekostnader.

Det råder fortsatt stor osäkerhet kring kostnadsutvecklingen för verksamhetsåret med anledning av:

- att befolkningsutvecklingen ökar i mindre takt än tidigare vilket påverkar kommunens intäkter
- att ränteläget är fortsatt högt och ytterligare höjning förväntas i juni. Räntorna förväntas stabiliseras under 2024
- att livsmedelspriser är höga
- att el- och energipriser är höga

Investeringar

Årets investeringsbudget uppgår till 585,2 miljoner kronor och prognosen är beräknad till 392 miljoner kronor. Förslaget är att 181,5 miljoner kronor dras tillbaka för dessa investeringar för 2023. Två projekt föreslås dras tillbaka i sin helhet.

Finansiering

Prognosen för det totala upplåningsbehovet för år 2023 beräknas till cirka 360 miljoner kronor, inklusive den genomförda upplåningen under mars med 100 miljoner kronor.

2 Driftredovisning och resultaträkning

2.1 Driftsredovisning och resultaträkning

	Bokslut 2022	Budget 2023	Utfall jan- mars	Prognos för året	Avvikelse budget/ prognos
Kommunfullmäktige	-1 538	-2 592	-717	-2 662	-70
Stöd till politiska partier	-1 129	-1 149	-1 134	-1 230	-81
Valnämnd	-2 006	-37	0	-37	0
Revision	-1 433	-1 500	408	-1 500	0
Driftbidrag Räddningstjänsten	-21 910	-23 100	-5 775	-23 100	0
Kommunstyrelsen	-72 280	-79 354	-20 934	-75 993	3 361
Kommunstyrelsen samhällsbyggnadsförvaltning	-127 044	-118 006	-35 207	-113 899	4 107
Kultur- och fritidsnämnden	-57 590	-61 746	-15 248	-60 596	1 150
Socialnämnden	-207 741	-224 453	-48 266	-224 453	0
Bygg- och miljönämnden	-13 725	-13 473	-3 983	-13 473	0
Barn- och utbildningsnämnden	-647 725	-640 938	-166 681	-667 186	-26 248
Vård- och omsorgsnämnd	-261 347	-251 650	-67 520	-266 127	-14 477
Överförmyndarnämnd	-2 132	-2 318	-536	-2 318	0
SKATTEFINANSIERAD VERKSAMHET	-1 417 601	-1 420 316	-365 593	-1 452 574	-32 258
Avfallsverksamhet	-434	0	5 373	0	0
Vatten- och avloppsverksamhet	0	0	5 706	-5 066	-5 066
TAXEFINANSIERAD VERKSAMHET	-434	0	11 079	-5 066	-5 066
Pensions- och upplupna lönekostnader	-16 854	-37 700	-9 655	-37 700	0
Gem avskr, fastskatt, bef kundförlust	-2 826	-2 441	1 048	-2 441	0
Internränta	17 981	25 000	5 065	29 000	4 000
Reavinster och exploatering	68 062	0	0	49 375	49 375
VERKSAMHETENS NETTOKOSTNAD	-1 351 672	-1 435 457	-358 058	-1 419 406	16 051
Skatteintäkter	1 239 682	1 278 531	319 617	1 282 540	4 009
Statsbidrag och utjämning	175 239	198 845	43 905	184 695	-14 150
VERKSAMHETENS RESULTAT	63 249	41 919	5 465	47 829	5 910
Finansiella intäkter	5 010	5 100	191	5 100	0
Finansiella kostnader	-13 115	-46 200	-2 753	-51 200	-5 000
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	55 144	819	2 903	1 729	910
Extraordinära poster	0	0	0	0	0
ÅRETS RESULTAT	55 144	819	2 903	1 729	910

Nämndernas budgetföljsamhet

Nämnderna prognostiserar sammantaget ett totalt underskott med 32,3 miljoner kronor. Barn- och utbildningsnämnden och vård- och omsorgsnämnden prognostiserar underskott. Övriga nämnder prognostiserar en budget i balans eller ett överskott till årets slut.

Enligt ekonomistyrprinciperna som fullmäktige antagit, är nämnderna skyldiga att vidta åtgärder för att hålla budget. Kommunstyrelsen har beslutat att nämnderna ska redovisa handlingsplaner. Nedan sammanfattas nämndernas prognoser och åtgärder:

Barn- och utbildningsnämnden

Nämnden prognostiserar ett underskott jämfört med budget om 26,2 miljoner kronor. Prognosen har beräknats inklusive den ekonomiska effekten av planerade personaleffektiviseringar under 2023 om 11 miljoner kronor.

Underskott återfinns främst inom grundskola, skolskjuts, förskoleklass, grundsärskola och förskola.

Redovisad handlingsplan

Effektiviseringar planeras per förskole- och skolenhet kombinerat med bland annat centrala effektiviseringar av administration, beredning av stödinsatser samt vikarieanskaffning och ett antal åtgärder redovisas. Ekonomiska effekter beräknas till 11 miljoner kronor år 2023 och helårseffekt med 24 miljoner kronor för 2024.

Av handlingsplanen framgår att omfattningen av besparingarna gör att en strategisk plan för långsiktig ekonomisk hållbarhet i barn- och utbildningsnämnden behöver upprättas där genomgripande åtgärder krävs på alla plan. Ett antal långsiktiga åtgärder redovisas.

Vård och omsorgsnämnden

Vård- och omsorgsnämnden prognostiserar ett underskott med 14,5 miljoner kronor för 2023. Underskottet består av efterverkningar av 2022 års situation med övertagning av brukare från fristående aktör, inhyrd personal för sjuksköterskor och socionomer där rekrytering är en utmaning, samt högre personalkostnad än budgeterat för främst hemtjänsten. Prognosen är mycket osäker då flera faktorer kommer påverka resultatet. Några osäkerhetsfaktorer som redovisas är:

- Ny arbetstidslag 11 timmars dygnsvila
- Statsbidrag, hur mycket bidrag som kan erhållas
- Resultatet av PWCs genomlysning "Från bistånd till hemtjänst"
- Avveckling av Pomona och nya lokaler.
- Ytterligare löneökningar Kommunal ca 2,8 miljoner kronor (effekt 9 månader 2023)
- Prognosen har ej tagit höjd för ökade volymer inom hemtjänst eller korttidsboende och har heller inte tagit höjd för inhyrd personal
- Om inriktning ändras och särskilt boende läggs ut på privat entreprenad, i stället för en byggnation av Åsen, kommer nedlagd kostnad om cirka 7 miljoner kronor för förstudie belasta nämnden.

Redovisad handlingsplan

En handlingsplan redovisas med åtgärder beräknade till 15,4 miljoner kronor i effekt år 2023, vilket skulle ge en ekonomi i balans. För år 2024 beräknas helårseffekten till 27,1 miljoner kronor.

Nämnden behöver ta beslut i flera frågor som exempelvis rör avgifter och inriktning gällande personaltäthet. Det kommer även behövas ta beslut när rapporten från PWC

blir klar och kan presenteras. Detta är en stor del i att få ekonomi i balans.

Socialnämnden

Socialnämnden visar på en prognos i balans med budget vid årets första ekonomiuppföljning. Det samhällsekonomiska läget gör att prognosen blir osäker. Ökade levnadskostnader, ökad arbetslöshet, situationen i Ukraina samt tecken på ökad brottslighet och normbrytande beteende bland barn och unga kan leda till ökade kostnader inom individ- och familjeomsorgen som utgör knappt 40 procent av nämndens totala budget. Förvaltningen och nämnden har därför påbörjat ett arbete för att identifiera möjliga effektiviseringsåtgärder.

Kommunstyrelsen och övergripande verksamheter inklusive samhällsbyggnadsförvaltningen

Kommunstyrelsen och övergripande verksamheter prognostiserar överskott med 3,2 miljoner kronor. Personalvakanser inom säkerhet och kansli, tillsammans med att budgeten för styrning- och ledningen inte används fullt ut, medför ett planerat överskott med anledning av kommunens ekonomiska situation.

Samhällsbyggnadsförvaltningen prognostiserar totalt överskott med 4,1 miljoner kronor, där underskott inom flera verksamheter kan finansieras med engångsintäkter från elstöd och försäkringsintäkter. Försäkringsersättning för skadegörelseincidenten på Gransäterskolan förra året, beräknas ge en resultatpåverkande engångsintäkt under året om 14,6 miljoner kronor. Ökade kostnader för året med anledning av skadan är 6,5 miljoner och ett nettoöverskott uppstår därmed i år om 8,1 miljoner kronor. Kapitalkostnader inom gata när investeringar senareläggs bidrar till överskottet med cirka 1,1 miljon kronor. Högre energipriser kompenseras i år av elstödet. Fortsatt höga kostnader för skötsel och underhåll för fastigheter prognostiseras med 5,7 miljoner kronor över budget, och olika åtgärder vidtas för att påverka kostnaderna.

Kultur- och fritidsnämnden

Kultur och fritidsnämnden redovisar ett prognostiserat överskott om 1,1 miljoner kronor vilket beror på att tjänster inte har tillsatts.

Bygg- och miljönämnden

Bygg- och miljöavdelningens prognos visar att budget är i balans, men för att uppnå detta har åtgärder vidtagits gällande personal.

Taxefinansierade verksamheter

VA-verksamheten redovisar underskott om 5,1 miljoner kronor vilket behöver följas upp med åtgärder. Sparbeteende hos abonnenterna gör att brukningsavgifterna beräknas bli 4,5 miljoner lägre än budgeterat. Underskottet i VA-fonden ökar därmed ytterligare. Ny översyn av taxan för en längre tidsperiod arbetas fram inför 2024 och påverkar inte 2023. Förvaltningen följer upp va-avdelningen med en särskild handlingsplan.

Pensioner och upplupna löner

Kostnaderna för pensionerna är betydligt högre i år som följd av höjt prisbasbasbelopp och höjda avgifter/premier i det nya pensionsavtalet. En grupp anställda har möjlighet att välja pensionsavtal. Hänsyn har tagits i budgeten men viss osäkerhet finns.

Internränta

Internräntetäkter beräknas bli 4 miljoner kronor högre än budgeterat främst eftersom de taxefinansierade verksamheterna debiteras kommunens genomsnittliga upplåningsränta.

Realisationsvinster och exploatering som påverkar årets resultat

Prognosen för exploateringsverksamheten är att den påverkar resultaträkningen positivt i år med 49,4 miljoner kronor. Det består främst av ersättning från exploatörer i Tvåhusprojektet, cirka 24 miljoner kronor, för kommunens utgifter för infrastruktur i området samt bokföringsmässig intäkt för gåva från exploatör av gatanläggningar inom Björkvallens område 26 miljoner kronor. Redovisningsregler gör att intäkterna ska redovisas när de inträffar, medan kommunen har framtida kostnader för gatanläggningar.

Skatteintäkter och statsbidrag

Ökningen av antalet invånare blev förra året lägre än beräknat, vilket leder till lägre skatte- och statsbidragsintäkter än budgeterat för år 2023. Befolkningsprognosen antog en ökning med 617 invånare och utfallet blev en ökning med 421 invånare till 22 765, vilket har medfört cirka 20 miljoner lägre intäkter. Detta kompenseras av SKR:s senaste prognos per 27 april för skatteunderlagsutvecklingen som visar en positivare bild av skatteunderlagets utveckling främst år 2022 och men även år 2023.

Skatteunderlagsutvecklingen prognostiseras till cirka 10 miljoner kronor högre än budget. Totalt sett är prognosen för skatte- och statsbidragsintäkterna därmed 10,1 miljoner lägre än budget.

Regeringens presenterade vårpropositionen den 17 april och den innehöll inga ytterligare generella statsbidrag till kommuner.

Finansiella poster

Räntekostnaderna är betydligt högre än år 2022 som följd av ökad upplåning, ökade räntenivåer och ökade finansiella kostnader för pensioner. Räntenivåerna är högre än vad som beräknades i budget och underskott prognostiseras med 5 miljoner kronor. Upplåning sker enligt kommunens finanspolicy. Prognosen baseras på aktuell marknadsdata och förändringar i förväntade räntenivåer påverkar prognosen då kommunen är räntekänslig som följd av stor upplåning.

3 Investeringsredovisning

tkr	Totalbudget	Total prognos	Utfall t o m 2022	Budget 2023	Justering budget 2023	Justerad budget 2023	Utfall jan-mars 2023	Prognos 2023	Avvikelse budget/prognos 2023 före justering
Kommunstyrelsen				0		0		0	0
Fleråriga projekt minst 5 miljoner				0		0		0	0
1630 (P) Omdaning kommunhus	0		-912	0		0		0	0
Summa övriga investeringar, årligt anslag				-2 485		-2 485	-290	-2 485	0
Summa kommunstyrelsen	0	0	-912	-2 485	0	-2 485	-290	-2 485	0
				0					0
Kommunstyrelsen, Samhällsbyggnad									0
Fleråriga projekt minst 5 miljoner									0
1137 Granåsen garage	-3 663	-4 163	-1 521	-2 142		-2 142	-1 465	-2 642	-500
1102 LSS boende Dalvägen	-20 300	-22 300	-19 651	-649		-649	-2 067	-2 649	-2 000
1103 LSS boende Viby	-19 800	-19 800	-12 298	-7 502		-7 502	-2 952	-7 502	0
1104 Ny simhall	-204 500	-233 600	-65 269	-113 536		-113 536	-19 514	-137 000	-23 464
1106 (P) Äldreboende A Åsen	-121 000	-149 500	-7 631	-61 000	61 000	0	-9	0	61 000
1115 (P) Äldreboende B	-121 000	-121 000		0		0		0	0
1116 (P) Nya Vibyskolan	-250 000	-250 000		-3 000	1 000	-2 000		-2 000	1 000
1117 (P) Nya Driftlokaler	-20 000	-20 000		-5 000	5 000	0		0	5 000
1121 (P) Gröna Dalen idrottshall	-147 000	-147 000		-5 000	5 000	0		0	5 000
1122 (P) Utbyggnad Slottskolan*	-85 000	0		-5 000	5 000	0		0	5 000
1174 (P) Västerängsskolan kök	-45 300	-45 300	-5 422	-30 035	30 035	0		0	30 035
1184 Futurum om- och tillbyggn	-195 000	-198 000	-174 817	-20 183		-20 183	-6 901	-23 183	-3 000
1188 Ängsbacken förskola	-48 000	-52 886	-52 606	0		0	-55	0	0
1640 Resecentrum	-84 400	-100 945	-98 445	0		0	-240	-2 500	-2 500
1641 Stationsstråket	-12 500	-12 500	-1 293	-11 207		-11 207	-23	-11 207	0
1683 Bibliotek	-20 000	-20 000	-81	-9 919	8 419	-1 500	-129	-1 500	8 419
1684 (P) Fotbollsanlägg E 1	-67 000	-67 000	-24	0		0	-3	0	0
1332 (P) Cpl Gransäter, Kraftleden, fler körfält	-50 000	-50 000	-576	-3 000	2 393	-607	-157	-607	2 393
1340 (P) Kraftleden Trafiksäkerhet, Etapp 3, 4	-19 033	-19 033		-6 000	6 000	0	-110	0	6 000

tkr	Totalbudget	Total prognos	Utfall t o m 2022	Budget 2023	Justering budget 2023	Justerad budget 2023	Utfall jan-mars 2023	Prognos 2023	Avvikelse budget/prognos 2023 före justering
1364 Kraftleden Trafiksäkerhet, Etapp 5, 6	-20 847	-20 014	-20 188	-3 477		-3 477	-2 334	-2 644	833
1364 Kraftleden Trafiksäkerhet, Etapp 5, 6 Statlig medfinansiering			6 168	0		0		0	0
1397 GC-väg Skokloster	-10 012	-10 012	-1 099	-8 913		-8 913	-1 374	-8 913	0
Övriga investeringar, Fastighet				-56 010	2 500	-53 510	-4 348	-51 250	4 760
Övriga investeringar, Planering				-5 000		-5 000		-5 000	0
Övriga investeringar, Gata Park				-33 992	8 083	-25 909	-866	-25 909	8 083
Övriga investeringar, Lokalvård, Måltid				-1 280		-1 280	-75	-865	415
Summa samhällsbyggnad totalt	-1 564 355	-1 563 053	-454 753	-391 845	134 430	-257 415	-42 622	-285 371	106 474
									0
Kultur- och fritidsnämnd									0
Övriga investeringar				-2 398	1 000	-1 398	-571	-1 398	1 000
Summa kultur- och fritidsnämnd	0	0	0	-2 398	1 000	-1 398	-571	-1 398	1 000
									0
Socialnämnden									0
Övriga investeringar				-1 900	500	-1 400	-102	-1 402	498
Summa Socialnämnden	0	0	0	-1 900	500	-1 400	-102	-1 402	498
									0
Barn- och utbildningsnämnden									0
Övriga investeringar				-7 493	1 620	-5 873	-261	-5 753	1 740
Summa barn- och utbildningsnämnden	0	0	0	-7 493	1 620	-5 873	-261	-5 753	1 740
									0
Vård- och omsorgsnämnden									0
Övriga investeringar				-1 100		-1 100	0	-1 000	100
Summa vård- och omsorgsnämnden	0	0	0	-1 100	0	-1 100	0	-1 000	100
Summa skattefinansierad verksamhet	-1 564 355	-1 563 053	-455 665	-407 221	137 550	-269 671	-43 846	-297 409	109 812
Taxefinansierat									
Fleråriga projekt minst 5 miljoner									
1267 Bålsta tätort ledningar	-116 900	-138 871	-95 777	-21 122		-21 122	7 307	-43 093	-21 971
1268 Bålsta tätort pumpstationer	-40 000	-40 000	-40 013	0		0		0	0

tkr	Totalbudget	Total prognos	Utfall t o m 2022	Budget 2023	Justering budget 2023	Justerad budget 2023	Utfall jan-mars 2023	Prognos 2023	Avvikelse budget/prognos 2023 före justering
1270 Ledning med stickspår Logistik Bålsta	-17 000	-17 000	-6 685	-10 314		-10 314		-10 314	0
1271 Bålsta Redundans	-104 000	-84 000	-30 480	-73 520		-73 520	-10 896	-11 896	61 624
1278 (P) Ny VA-försörjning Skokloster **	-14 000	0	0	-8 000	8 000	0		0	8 000
1279 (P) Överföringsledning Skokloster-Bålsta	-120 000	-120 000	0	-10 000	7 000	-3 000		-3 000	7 000
1280 (P) Nytt Vattenverk Bålsta	-230 000	-230 000	0	-20 000	20 000	0		0	20 000
1281 (P) Uppgradera RV Bålsta 2070	-280 000	-280 000	0	-10 000	8 500	-1 500		-1 500	8 500
Övriga investeringar, VA				-20 640		-20 640	-2 389	-20 884	-244
Summa VA	-921 900	-909 871	-172 955	-173 596	43 500	-130 096	-5 978	-90 687	82 909
Taxefinansierat, avfall				0		0		0	0
1405 (P) Projekt o utbyggnad ÅVC	-19 702	-19 702	-102	-450	450	0		0	450
Övriga investeringar, Avfall				-3 950		-3 950		-3 950	0
Summa Avfall	-19 702	-19 702	-102	-4 400	450	-3 950	0	-3 950	450
Summa taxefinansierad verksamhet	-941 602	-929 573	-173 057	-177 996	43 950	-134 046	-5 978	-94 637	83 359
TOTAL	-2 505 957	-2 492 626	-628 722	-585 217	181 500	-403 717	-49 824	-392 046	193 171

* För projekt 1122 Utbyggnad Slottsskolan: föreslås hela projektbudgeten 85 mkr att dras tillbaka

** För projekt 1278 Ny VA-försörjning Skokloster föreslås hela projektbudgeten 14 mkr att dras tillbaka.

Exploateringsinvesteringar

Exploatering, tkr	Total budget	Total prognos	Utfall t o m 2022	Utfall jan-mars	Budget 2023	Prognos 2023	Avvikelse från årsbudget
Skattefinansierat	-238 533	-255 093	-135 430	-528	-27 939	-44 498	-16 559
Taxefinansierat	-137 296	-177 698	-84 549	-24 455	-16 013	-56 416	-40 403
Ökning omsättningstillgångar	-69 316	-75 854	-70 962	-18	6 539	0	-6 539
Summa	-445 145	-508 645	-290 940	-25 001	-37 414	-100 914	-63 500

Investeringar

Årets investeringsbudget uppgår till 585,2 miljoner kronor inklusive överförd budget från föregående år. Under perioden januari-mars har 49,8 miljoner kronor förbrukats och 392,0 miljoner kronor beräknas förbrukas för hela år 2023. Förutom detta tillkommer investeringar som görs inom exploateringsprojekt med 100,9 miljoner kronor i år.

Budgetjusteringar

Flera förvaltningar har föreslagit justeringar i den av kommunfullmäktige beslutade investeringsbudgeten. Behov har förändrats och omprioriteringar har gjorts i verksamheterna.

Två investeringsprojekt föreslås tas bort helt eftersom behov inte finns kvar, 1122 Utbyggnad Slottsskolan samt projekt 1278 Ny VA-försörjning Skokloster och att budget återtas av kommunfullmäktige

Investeringsprojekt föreslås också skjutas framåt i tiden, enligt tabellen ovan. För att tydliggöra att senareläggning sker, föreslås att 181,5 miljoner kronor av årets investeringsbudget dras tillbaka av kommunfullmäktige. Investeringsbehov som är aktuellt för år 2024 och framåt återkommer i budgetprocessen för 2024.

Avvikelser från årets budget samt total budget

Flera större investeringsprojekt med totalbudget beslutad av kommunfullmäktige förväntas bli dyrare än budgeterat:

- 1137 Granåsen garage, prognosen är 4,2 miljoner kronor jämfört med budget 3,7 miljoner kronor. Fördyring på grund av markförhållanden. Projektet befinner sig i slutfas. En komplett slutrapportering av projektet kommer att lämnas.
- 1102 LSS-boende Dalvägen, prognosen är 22,3 miljoner kronor jämfört med budget 20,3 miljoner kronor. Fördyring beror på ett antal discipliner bland styr och passage, som inte ingick i förfrågningsunderlag och har upphandlats separat. Projektet befinner sig i slutfas och byggnaden ska vara färdig i juni. Kompletta slutrapport för projektet kommer att lämnas.
- 1104 Ny simhall, prognosen är 233,6 miljoner kronor jämfört med budget 204,5 miljoner kronor. Det är en kraftig kostnadsökning med 14,2 procent som en följd av omvärldsläget. Kostnadsökningen är aviserad i kultur- och fritidsnämnden 2023-02-28 och i kommunstyrelsen 2023-03-15 och kultur- och fritidsnämnden har begärt tilläggsbudget. Projektet ska vara färdigställt kvartal 2 2024.
- 1184 Futurums om- och tillbyggnad, prognosen är 198,0 miljoner kronor jämfört med budget 195,0 miljoner kronor. Ökade kostnader för ventilationsåtgärder, förändrade myndighetskrav på tillgänglighet och fördyrade markarbeten i anslutning till nya hus B (pålning).
- 1188 Ängsbackens förskola, prognosen är 52,9 miljoner kronor jämfört med budget 48,0 miljoner kronor. Förskoleverksamheten startade hösten 2022. Arbete med styrning och drift samt injustering av värmen, har fortsatt under våren 2023 och beräknas klart under kvartal 1 2023. Slutrapport kommer att lämnas.
- 1630 Resecentrum, prognosen är 100,9 miljoner kronor jämfört med budget 84,4 miljoner kronor. Underskottet beror på tillkommande kostnader för skärmtak, försenad inkoppling av fjärrvärme, effekter av Corona med försenade leveranser, prisökningar och materialbrist, ändrings- och tilläggsarbeten (komplex byggnad som ställer extra krav på byggaren/platsledning) samt kraftig ökning av index år 2018-2022. Projektet befinner sig i slutfas. Slutrapport kommer att lämnas.

Nämndernas årliga investeringsramar för övriga investeringar följer budget totalt sett. Eventuella avvikelser hanteras inom respektive nämnds ram.

4 Finansiering

tkr	Budget KF dec	Uppdaterad budget 2023	Prognos 2023
Investeringsutgifter			
Skattefinansierade verksamheter	-328,6	-407,2	-297,4
Taxefinansierade verksamheter	-162,5	-178,0	-94,6
Exploatering, utgifter	-118,4	-118,4	-74,7
Summa investeringar	-609,5	-703,6	-466,7
Egen finansiering			
Årets resultat	0,8	0,8	1,7
Avskrivningar	88,0	88,0	88,0
Exploatering, inkomster som periodiseras	58,0	58,0	17,1
Summa egen finansiering	146,8	146,8	106,8
Netto att lånefinansiera	-462,7	-556,8	-359,9

Kommunfullmäktige beslutade, i samband med att budget för år 2023 antogs, att totalt 462,7 miljoner kronor får nyupplånas år 2023.

I mars nyupplånades 100 miljoner kronor i enlighet med kommunfullmäktiges beslut.

Prognosen för det totala upplåningsbehovet för år 2023 beräknas till cirka 360 miljoner kronor, inklusive den genomförda upplåningen. Det minskade behovet beror främst på senarelagda investeringar. Om prognosen för årets resultat kan förbättras, eller om investeringarna minskar, minskar lånebehovet ytterligare.

Låneskulden beräknas öka till 1 566,6 miljoner kronor till årets slut, som följd av upplåningen.

Låneskuld prognos, mkr	Prognos 2023
Ingående	-1 206,7
Upplåning 2023	-359,9
Summa låneskuld vid årets slut	-1 566,6

5 Exploateringsredovisning

Exploateringsverksamheten ingår i kommunens drift- och investeringsredovisning och i resultat- och balansräkning men redovisas även här för att ge en samlad bild av exploaterings påverkan på kommunens ekonomi. Redovisning per beslutat projekt finns i kommunstyrelsens delårsuppföljning.

Nettoexploatering

Nettoexploatering är summan av alla in- och utbetalningar i projekten. Kommunen har som målsättning att exploateringen ska ge ett ekonomiskt överskott totalt sett.

Prognosen för samtliga pågående projekt, det vill säga kommunens exploateringsverksamhet, är underskott med 66,4 miljoner kronor för hela projekttiden, jämfört med det budgeterade underskottet med 11,1 miljoner kronor. Prognosen för år 2023 är att exploateringen innebär ett underskott med 34,4 miljoner kronor.

En väsentlig orsak är att Bålsta C-projekten är budgeterade med 140 miljoner kronor i underskott för projektering och byggnation av infrastruktur. Prognosen är underskott med 178,9 miljoner där mer infrastruktur ingår på sikt och ny budget ska tas fram. Kommande markförsäljningar ingår inte i budgeten på grund av osäkerheter.

Andra projekt med förväntade underskott är Björkvallen och Dalängen.

Nettoexploatering

Nettoexploatering, tkr	Total budget	Total prognos	Utfall ackumulerat 2023	Utfall jan-mars 2023	Budget 2023	Prognos 2023
Inkomster						
Försäljning av mark	256 808	282 525	256 299	0	-25 105	612
Ersättning från företag	94 601	60 526	39 782	3 200	58 019	23 944
Gåva mottagna anläggningar	18 893	26 193	0	0	18 893	26 193
Offentligt investeringsbidrag	0	0	0	0	0	0
VA-anslutningsavgifter	64 634	74 136	55 056	-78	-1 286	8 216
Gåva i form av VA-anläggningar	2 604	8 904	0	0	2 604	8 904
Summa inkomster	437 540	452 284	351 138	3 122	53 125	67 869
Utgifter						
Förstudie, utredningar, övr kostnader	-3 500	-6 675	-2 941	-396	1 801	-1 374
Utgifter för kvartersmark	-69 316	-75 854	-70 979	-18	6 539	0
Anläggningar egen regi	-219 640	-228 900	-135 951	-528	-9 046	-18 305
Anläggningar mottagna	-18 893	-26 193	0	0	-18 893	-26 193
VA-anläggningar egen regi	-134 692	-168 794	-109 005	-24 455	-13 409	-47 512
VA-anläggningar mottagna	-2 604	-8 904	0	0	-2 604	-8 904
Summa utgifter	-448 645	-515 320	-318 875	-25 397	-35 613	-102 288
Nettoexploatering	-11 105	-63 035	32 263	-22 275	17 512	-34 419

Pågående projekt, tkr	Budget total	Prognos total	Ackumulerat utfall 2023	Utfall jan-mars 2023	Budget 2023	Prognos 2023
9012 Logistik Bålsta kv 2, tidigt skede	0	-172	-288	-116	172	0
9013 Logistik Bålsta kv 3-4	43 819	18 779	4 876	-19	30 300	5 260
9015 Logistik Bålsta kv 5-6	90 566	102 613	106 161	-7	-12 496	-450
9052 Viby Äng E:2	0	1 137	1 237	-1	-1 237	-100
9055 Viby Äng et I+K, tidigt skede	0	-31	-2	-2	31	0
9091 Bålsta C etapp 1	-20 886	-17 931	-12 767	-77	-3 055	-100
9092 Bålsta C steg 1 och 2	-106 729	-148 411	-28 376	-24 435	-9 195	-50 877
9096 Bålsta C etapp 6	-12 549	-12 574	-3 220	-14	26	0
9100 Tvåhusplanen	-2 850	4 961	-5 421	1 600	4 170	11 982
9121 Björkvallen	-22 733	-17 852	-17 218	-21	-5 536	-656
9130 Entré Lillsjön	11 326	15 070	-4 312	-44	-3 944	-200
9140 Dalängen	7 143	-10 184	-9 034	950	17 127	-200
915 x Götenehus	1 788	1 801	878	-7	909	922
9160 Dragelund	0	-42	-13	-13	41	0
9170 Skokloster udde, tidigt skede	0	-24	-4	-3	24	0
9180 Gamla Chemetall, tidigt skede	0	-1	-17	-15	1	0
9190 Ekilla, tidigt skede	0	-17	-29	-11	17	0
9200 Hjalmars väg, tidigt skede	0	-6	-4	-4	7	0
9210 Kalmarsand, tidigt skede	0	-58	-93	-35	58	0
9220 Smultronstället, tidigt skede	0	-93	-93	-1	93	0
Summa nettoexploatering	-11 105	-63 035	32 261	-22 275	17 513	-34 419